

FACTSHEET BOA

Openbare Ruimte

Toezicht op Boa's:

Daar waar een boa opsporingshandelingen verricht, is hij voor dit optreden verantwoording verschuldigd aan de officier van justitie. Vanwege deze gezagsrelatie is er met betrekking tot de regeling van het toezicht over de Boa gekozen een hoofdofficier van justitie als toezichthouder aan te stellen. De korpschef van de politie is belast met het direct toezicht op boa's. De toezichthouders zien er op toe dat de Boa zijn taak bij de opsporing naar behoren vervult en de opsporingsbevoegdheden en politiebevoegdheden op juiste wijze uitoefent. Toezichthouders adviseren met ministerie van Veiligheid en Justitie over het toekennen van opsporingsbevoegdheden, politiebevoegdheden en geweldsmiddelen. Daarnaast hebben toezichthouders een belangrijke rol in de afhandeling van klachten geweldsmeldingen, en integriteitsonderzoeken. Binnen Eenheid Midden-Nederland is het direct toezicht gemandateerd naar het sectorhoofd DROS. De direct toezichthoudende taken worden uitgevoerd door Operationeel Specialisten Korpscheftaken.

Taak Boa Openbare Ruimte:

De Boa is een functionaris die uit hoofde van zijn taak, in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag, in overeenstemming met de geldende rechtsregels en met behulp van de hem daartoe beschikbaar gestelde bevoegdheden en middelen, zorgdraagt voor de opsporing van strafbare feiten alsmede met de voorbereiding van de eventuele vervolging van deze feiten. Daartoe heeft de Boa Openbare Ruimte (Domein 1) een breed pakket aan bevoegdheden waardoor het lokale veiligheidsbeleid gericht op de aanpak van overlast en kleine ergernissen en andere feiten die de leefbaarheid aantasten binnen de openbare ruimte kan worden gehandhaafd. Voor de afbakening van het begrip leefbaarheid en de uitvoering gelden de volgende criteria:

- Het gaat om overtredingen die de leefbaarheid aantasten (overlast, verloedering, kleine ergernis);
- Het feit is te constateren tijdens de surveillance van de boa;
- Het feit is door eigen waarneming direct te constateren;
- Het feit is in beginsel feit gecodeerd af te handelen;
- Bij niet-feit gecodeerde zaken gaat het om die zaken die eenvoudig bewijsbaar zijn: Boa's kunnen dan een proces-verbaal van bevindingen opmaken. De politie doet het verdere onderzoek.

Veilige publieke taak:

Geweld en agressie tegen boa's worden niet getolereerd. In de praktijk betekent dit dat boa's effectief moeten kunnen optreden als zij worden geconfronteerd met agressie en geweld tijdens de uitoefening van hun publieke taak. Elke boa beschikt daarom optioneel over extra (politie)bevoegdheden en geweldsmiddelen. Bij verdenking van een misdrijf als bedoeld in de artikelen 177, 179, 180, 181, 182, 284, 285, 300 juncto artikel 304 onder ten tweede, Wetboek van Strafrecht, kunnen boa's een ambtsedig proces-verbaal van bevindingen opmaken van het hun overkomen geweld op grond waarvan verdachten van dit geweld kunnen worden veroordeeld. Het is in verband met de onafhankelijkheid van het onderzoek uitdrukkelijk niet de bedoeling dat een boa het onderzoek in de onderhavige zaak gaat doen. Dit blijft een verantwoordelijkheid van de politie. De rol van slachtoffer en die van onderzoeker moeten gescheiden blijven. Het proces-verbaal van bevindingen zal in de praktijk altijd gepaard moeten gaan met het doen van aangifte bij de politie van het geweld. Volledig proces-verbaal mogen boa's opmaken voor onderzoeken in het kader van artikelen 184, 184a, 185, 266/267, 435, onder ten vierde en artikel 447e van het Wetboek van Strafrecht.

Handelen buiten bevoegdheid:

De opsporingsbevoegdheid van de buitengewoon opsporingsambtenaar strekt zich uit tot de in de akte of aanwijzing aangeduide strafbare feiten (art 142 Sv). Voor Boa's in het domein Openbare Ruimte geldt dat zij alleen opsporingsbevoegdheden kunnen ontlenen aan de voor hen geldende domeinlijst. Artikel 25 van het BBO stelt dat de buitengewoon opsporingsambtenaar de opsporingshandelingen beperkt tot waartoe hij bevoegd is, tot wat nodig is voor een juiste vervulling van de functie in verband waarmee hij tot buitengewoon opsporingsambtenaar is beëdigd. Hij onthoudt zich van elk optreden waartoe hij niet bevoegd is. Het is dus uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de Boa bevoegdheden aanwendt die buiten zijn taakomschrijving vallen. De enige uitzondering hierbij vormen de toegevoegde strafrechtartikelen waarvoor de boa een proces-verbaal van bevindingen kan opmaken indien hij wordt geconfronteerd met agressie en geweld tijdens de uitvoering van zijn taken

Openbare Orde:

De Boa is opgeleid voor handhaving en toezicht met een minimale gevaarstelling. Daar waar handhaving van leefbaarheidsfeiten niet plaats kan vinden i.v.m. een te grote bedreiging voor de Boa, verandert het werk in een politietaak: handhaven openbare orde en veiligheid. Indien onvoldoende politiecapaciteit beschikbaar is voor het handhaven van de openbare orde zal in overleg met het bevoegde gezag naar een oplossing moeten worden gezocht die anders is dan het bewapenen van de Boa voor openbare orde taken. Boa's zijn niet bevoegd, uitgerust en opgeleid voor de uitvoering van die politietaken. Boa's kunnen dus niet worden ingezet bij verstoringen van de openbare orde: opstootjes en vechtpartijen.

Geweldsmiddelen

De Boa Openbare Ruimte kan optioneel beschikken over politiebevoegdheden bedoeld in artikel 7 eerste en derde lid van de Politiewet 2012 en het geweldsmiddel handboeien. In uitzonderlijke gevallen kan ook de wapenstok zijn toegekend. Voor de toekenning van politiebevoegdheden en geweldsmiddelen geldt dat een Boa zelfstandig een verdachte kan aanhouden en overbrengen naar een plaats van verhoor.

Geweldsmeldingen en klachten

Wanneer een Boa geweld aanwendt, dient hij dit geweld te melden bij zijn meerdere, zijnde de direct toezichthouder. De direct toezichthouder beoordeelt het optreden op rechtmatigheid en proportionaliteit. Klachten over Boa's moeten gemeld worden bij de (direct) toezichthouder.

Briefing en informatie delen:

Artikel 16 WPG: De verantwoordelijke verstrekt politiegegevens aan:

- a. buitengewone opsporingsambtenaren als bedoeld in artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering, voor zover zij deze behoeven voor hun taak of de opsporing van strafbare feiten bij het onderzoek waarbij zij zijn betrokken.

Betreft dus alleen politiegegevens die betrekking hebben op handhaving van leefbaarheidsfeiten en een zeer beperkt aantal strafrechtartikelen. Ook informatie die noodzakelijk is om de veiligheid van Boa's te kunnen waarborgen, kan worden verstrekt. Boa's mogen niet zondermeer aansluiten bij een briefing of meeluisteren op een politiekanaal.

Verkeershandhaving:

Boa's zijn bevoegd voor het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor zover het stilstaand verkeer betreft. De artikelen 4, 5, 6, 10 (plaats op de weg, voetgangers, (brom)fietsers), 60 (helmdraagplicht) 82 (aanwijzingen) van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 voor zover van toepassing ook voor rijdend verkeer. Voor artikel 62 RVV (geslotenverklaring) geldt dat Boa's vooraf toestemming nodig hebben van de hoofdofficier van justitie (toezichthouder).

Geen Vrijstelling RVV:

Boa's hebben geen vrijstelling van het RVV. Zij zullen zich dus gewoon aan de verkeersregels moeten houden, tenzij zij een ontheffing hebben voor bepaalde artikelen uit het RVV.

Burgeraanhouding:

Boa's kunnen voor feiten waarvoor zij niet bevoegd zijn op heterdaad een "burgeraanhouding" verrichten. Het is niet toegestaan daar geweld of geweldsmiddelen bij te gebruiken.

Opsporingsbevoegdheden strafrechtartikelen:

In het kader van hun specifieke taak zijn aan de domeinlijst ook strafrechtartikelen toegevoegd. Deze artikelen zijn in beginsel toegevoegd opdat de Boa, wanneer hij hiermee tijdens het uitvoeren van zijn taken onvoorzien wordt geconfronteerd en het optreden van de politie redelijkerwijs niet kan worden afgewacht, hij:

- op heterdaad een aanhouding kan verrichten en daarbij rechtmatig gebruik kan maken van optioneel toegekende politiebevoegdheden;
- een ambtsedig proces-verbaal van bevindingen kan opmaken op grond waarvan verdachten kunnen worden veroordeeld.

Bij een meer projectmatige aanpak op het gebied van strafrechtartikelen dient vooraf toestemming te worden verkregen van de hoofdofficier van justitie (toezichthouder).

Auteur: Sander Maarschalkerweerd Operationeel Specialist Korpscheftaken (2017)